

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијски савјет

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and lines.

Rješenje

po zajedničkoj Prijavi koncentracije gospodarskog subjekta LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja i gospodarskog subjekta Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka koja se odnosi na osnivanje potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja tzv. greenfield pod zajedničkom kontrolom

Sarajevo
ožujak, 2019. godine

Broj: UP-06-26-1-043-15/18
Sarajevo, 21.03.2019 godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je na temelju članka 25. stavak (1) točka e) i članka 42. stavak (1) točka d), u vezi s čl. 12., 14., 16. i 18. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09), rješavajući po zajedničkoj Prijavi koncentracije gospodarskog subjekta LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja i gospodarskog subjekta Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka, kojeg zastupaju odvjetnici Ezmana Turković i Džana Smailagić-Hromić, iz odvjetničkog društva Marić &Co iz Sarajeva, zaprimljenoj dana 07.11.2018. godine pod brojem: UP-06-26-1-043-1/18, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na 49. (četdesetdevetoj) sjednici održanoj dana 21.03.2019. godine, donijelo je

RJEŠENJE

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija na tržištu projektiranja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sustave upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sustave za zabavu putnika tijekom leta i sustave vezane za prikazivanje na displejima/ekranima na teritoriji Bosne i Hercegovine koja će nastati osnivanjem potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja tzv. greenfield pod zajedničkom kontrolom gospodarskog subjekata LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja i gospodarskog subjekta Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka u smislu članka 12. stavak (1) točka c) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09).
2. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
3. Ovo Rješenje je konačno i biće objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće je dana 07.11.2018. godine zaprimilo pod brojem: UP-06-26-1-043-1/18 podnesak koji se odnosi na zajedničku Prijavu koncentracije gospodarskog subjekta LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja (daljem tekstu: LG ili Podnositelj Prijave) i gospodarskog subjekta Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka (u daljem tekstu: LHT ili Podnositelj Prijave), kojeg zastupaju odvjetnici Ezmana Turković i Džana Smailagić-Hromić, iz odvjetničkog društva Marić &Co iz Sarajeva, koja se odnosi na osnivanje potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja pod zajedničkom kontrolom LG i LHT u smislu članka 12. stavak (1) točka c) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljem tekstu: Zakon).

S obzirom da Prijava nije bila kompletna, Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP-06-26-1-043-3/18 od dana 15.11.2018. godine, zatražilo dopunu iste, koju je Podnositelj prijave dostavio dana 22.11.2018. godine aktom broj: UP-06-26-1-043-4/18 i dana 28.11.2018. godine pod brojem: UP-06-26-1-043-5/18.

Konkurencijsko vijeće je zatražilo dopunu Prijave aktom broj: UP-06-26-1-043-6/18 od 29.11.2018. godine, te je predmetna Prijava dopunjena podneskom broj: UP-02-26-1-027-7/18 zaprimljena dana 07.12.2018. godine.

Podnositelj Prijave je aktom zaprimljenim pod brojem: UP-02-26-1-027-7/18 dana 14.12.2018. godine dostavio dodatno pojašnjenje.

Nakon analize podnesene Prijave i dopuna Prijave, Konkurencijsko vijeće je dana 04.03.2019. godine aktom broj: UP-06-26-1-043-13/18 Podnositelju prijave izdalo Potvrdu o prijemu kompletne i uredne prijave, u smislu članka 30. stavak (3) Zakona o konkurenciji.

Podnositelj prijave je naveo, sukladno članku 30. stavak (2) Zakona, da planira koncentraciju prijaviti/ili je prijavio i nadležnim organima za zaštitu konkurencije Albanije, Brazila, Čilea, Kine, Gruzije, Izraela, Crne Gore, Pakistana, Srbije, Južne Koreje, Tajvana, Turske i Ukrajine.

Konkurencijsko vijeće, sukladno članku 16. stavak (4) Zakona o konkurenciji, je izdalo Obavijest o dostavljenoj Prijavi broj: UP-06-26-1-043-11/18 dana 21.02.2019. godine (objavljeno dana 25.02. 2019. godine u dnevnom tisku i na web stranici Konkurencijskog vijeća) i pozvalo sve zainteresirane strane na dostavljanje pisanih komentara o namjeravanoj koncentraciji, što se u predviđenom roku nije dogodilo.

Konkurencijsko vijeće je iz Prijave utvrdilo slijedeće činjenice: Prijava koncentracije je podnesena u zakonom propisanom roku, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona.

1. Sudionici koncentracije

Sudionici predmetne koncentracije su gospodarski subjekt LG Electronics Inc, LG Twin Towers 20, Yeouido-dong, Seul, Južna Koreja i gospodarski subjekt Lufthansa Technik AG, Weg beim Jaeger 193, Hamburg, R. Njemačka.

1.1. Gospodarski subjekt „LG Electronics Inc.“, Seul, Južna Koreja - LG

Gospodarski subjekt LG je registriran dana 01.04.2002. godine pod registracijskim brojem: 248705 u Registar trgovačkih društava, Okružnog suda u Seulu, i na dan 31. prosinca 2017.godine, dionice LG-a bile su u vlasništvu LG Corp ((..)¹ %) i velikog broja drugih manjih ulagatelja, od kojih nitko ne posjeduje više od (..) dionica LG, osim Nacionalnog mirovinskog fonda koji posjeduje (..) % dionica.

Osnovne registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta LG su proizvodnja i distribucija elektronike, mobilnih komunikacijskih uređaja i kućanskih aparata na globalnoj razini.

LG je globalna kompanija za elektroniku sa sjedištem u Seulu, Južna Koreja. LG nije pod kontrolom niti jedne druge kompanije ili poduzetnika.

LG je svjetski proizvođač i dobavljač elektronike, uređaja za mobilnu komunikaciju i kućanskih aparata sa oko 75.000 zaposlenih na 118 lokacija širom svijeta. LG posluje putem četiri poslovne jedinice: Kućna

¹ (..) – podaci predstavljaju poslovnu tajnu

zabava (Home Entertainment - HE), Mobilna komunikacija (Mobile Communications - MC), Kućanski uređaji (Home Appliance & Air Solutions - H&A), B2B i Komponente vozila (Vehicle Components - VC).

LG svoje proizvode u Bosni i Hercegovini prodaje preko ovlaštenih distributera: Comtrade Distribution d.o.o Sarajevo, Dimotel d.o.o. Sarajevo, HIT Ing, Mobis Electronic Servisni Centar Sarajevo, Royal Company, Stanić Trade krajnjim kupcima.

LG ne drži 10% ili više udjela, odnosno 10% ili više prava glasa niti u jednom gospodarskom subjektu na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine.

1.2. Gospodarski subjekt „Lufthansa Technik AG, Hamburg, R. Njemačka - LHT

LHT je upisan pod registarskim brojem HRB-56865 u registar gospodarskih društava Odjeljenja B Općinskog suda u Hamburgu, sa upisanim kapitalom od (..) EUR, kao ovisno društvo u punom vlasništvu Deutsche Lufthansa AG sa sjedištem u Njemačkoj, holding društva grupacije Lufthansa, osnovan 1994. godine kao dioničarsko društvo koja je glavna avio kompanija u Njemačkoj i pruža usluge avio prevoza putnika i tereta te druge srodne usluge.

Osnovne registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta LHT su održavanje, popravak i remont usluge za avione, motore i dijelove.

LHT pruža usluge održavanja, popravke i remonta („OPR“) letjelica, motora i komponenti. U djelatnosti LHT spada i razvoj, projektiranje, proizvodnja i prodaja sustava upravljanja u kabini i sustava zabave tijekom leta (CMS/IFE) te komponenti CMS i IFE. LHT je vodeći član grupacije Lufthansa Technik sa 35 ovisnih društava i više od 26.000 zaposlenih širom svijeta.

LHT svoje proizvode ne prodaje direktno u BiH, niti ima svoju distributivnu mrežu, te svoje proizvode prodaje na tržištu Azije i EMEA.

Prihod ostvaren u BiH, ostvaren je na temelju uvoza sa navedenih tržišta.

LHT ne drže 10% ili više udjela, odnosno 10% ili više prava glasa niti u jednom gospodarskom subjektu na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine.

Članovi Uprave ili Nadzornog odbora LGE i LHT nisu u isto vrijeme članovi uprave ili nadzornih odbora drugih gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu.

2. Pravni okvir koncentracije

Konkurencijsko vijeće je u provedbi postupka ocjene dopuštenosti koncentracije primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata («Službeni glasnik BiH», broj 18/06 i 34/10).

Konkurencijsko vijeće je, na temelju članka 43. stavak (7) Zakona, koristilo sudsku praksu Europskog suda i odluke Europske komisije, kao i kriterije i standarde iz Obavijesti Europske Komisije o izračunu ukupnog prihoda sukladno Uredbi Vijeća (EEZ) broj: 4064/89 o kontroli koncentracije gospodarskih subjekata.

3. Pravni temelj i oblik koncentracije

Pravni temelj predmetne koncentracije je Ugovor o zajedničkom ulaganju koje su zaključili dana 23.10.2018. godine gospodarski subjekti LG i LHT koji se odnosi na osnivanje potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja tzv. greenfield pod zajedničkom kontrolom LG i LHT.

Po provedbi predložene koncentracije, LHT će u zajedničkom ulaganju imati (..) % dionica sa pravom glasa. Preostalih (..) % biće u vlasništvu LG. Svaka od strana će imenovati po jednog direktora za svako zajedničko poduzeće koje će nastati zajedničkim ulaganjem.

Ovo zajedničko ulaganje će biti novoosnovano zajedničko ulaganje tzv. greenfield koje će djelovati na tržištima na kojima matična društva (LG i LHT) trenutno nisu aktivna. Ono će konkretno biti aktivno u području projektiranja, proizvodnje, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sustave upravljanja u letjelicama i kabini, kao i za sustave za zabavu putnika tijekom leta i sustave vezane za prikazivanje na displejima/ekranima.

LG i LHT planiraju da osnuju novo, potpuno funkcionalno, zajedničko ulaganje tzv. greenfield. Ovo novo zajedničko ulaganje će biti aktivno u području projektiranja, proizvodnje, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sustave upravljanja u letjelicama i kabini, kao i za sustave za zabavu putnika tijekom leta i sustave vezane za prikazivanje na displejima/ekranima.

Zajedničko ulaganje (JV) će se sastojati od sljedeća tri zajednička gospodarska društva (JVCo):

- Zajedničko društvo A koje će se prvenstveno baviti sustave upravljanja u letjelicama i kabini;
- Zajedničko društvo P koje će se prvenstveno baviti sustave za zabavu putnika tijekom leta i sustavima prikazivanja na displejima/ekranima i
- Zajedničko društvo S koje će se prvenstveno baviti prodajom, marketingom i pružanjem usluga prve razine klijentima.

Stoga, predložena transakcija predstavlja koncentraciju u smislu članka 12. stavak (1) točka c) Zakona o konkurenciji.

4. Obveza prijave koncentracije

Obveza prijave koncentracije gospodarskih subjekata sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, u smislu članka 14. stavak (1) pod b) Zakona, u vezi sa člankom 2. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracije gospodarskih subjekata, postoji ako ukupni godišnji prihod svakog od najmanje dva gospodarska subjekta sudionika koncentracije ostvaren prodajom roba i/ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznosi najmanje 8.000.000,00 KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, ili ako je njihov zajednički udio na mjerodavnom tržištu veći od 40,00%.

Prema podacima iz Prijave, ukupni godišnji prihodi gospodarskih subjekata sudionika koncentracije (i njihovih povezanih gospodarskih subjekata), na dan 31. prosinac 2017. godine, kao godini koja prethodi koncentraciji, iznosi:

Tablica 1.

	LG*	LHT**
	KM	KM
Svijet	(..)	(..)
BiH	(..)	(..)

Izvor: Podaci iz Prijave o namjeri koncentracije

** prihodi LG na BiH tržištu ostvareni su prodajom drugih proizvoda putem distributera (npr. hladnjaka, perilica rublja, televizora, reklamnih znakova)*

*** prihodi LHT na BiH tržištu ostvareni prodajom avio karata odnosno na osnovu putničkog i cargo transporta u BiH (preko ..)% ostvarenog prihoda u BiH)*

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je predložena transakcija koja se odnosi na osnivanje potpuno funkcionalnog zajedničkog ulaganja tzv. greenfield pod zajedničkom kontrolom LG i LHT ispunila uvjete iz članka 12. stavak (1) točka c) Zakona o konkurenciji.

Godišnji prihodi sudionika koncentracije (Tablica 1.) predstavljaju ukupne prihode (bez poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji se izravno odnose na sudionike koncentracije na tržištu Bosne i Hercegovine), u smislu članka 9. točka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su sudionici koncentracije ispunili uvjete ukupnog godišnjeg prihoda (Tablica 1.) u smislu članka 14. stavak (1) točke a) i b) Zakona (u 2017. godini, kao godini koja je prethodila koncentraciji), ali nisu ispunili uvjet zajedničkog udjela na tržištu jer nemaju preko 40,0% na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 14. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji (Tablica 2), te slijedom toga su bili u obvezi prijaviti predmetnu koncentraciju, sukladno članku 16. stavak (1) Zakona o konkurenciji.

5. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište koncentracije, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu posebno njihove bitne značajke, kvalitet, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Nadalje prema članku 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća cjelokupnu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjete tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Podnositelj prijave je kao mjerodavno tržište naveo, tržište projektiranja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sustave upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sustave za zabavu putnika tijekom leta i sustave vezane za prikazivanje na displejima/ekranima.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je mjerodavno tržište predmetne koncentracije tržište projektiranja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sustave upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sustave za zabavu putnika tijekom leta i sustave vezane za prikazivanje na displejima/ekranima.

Konkurencijsko vijeće je kao mjerodavno zemljopisno tržište predmetne koncentracije odredilo tržište Bosne i Hercegovine.

Predmetna koncentracija prema podacima iz Prijave koncentracije, će imati efekat na mjerodavnom tržištu projektiranja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sustave upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sustave za zabavu putnika tijekom leta i sustave vezane za prikazivanje na displejima/ekranima na teritoriji Bosne i Hercegovine.

5.1. Analiza mjerodavnog tržišta koncentracije

Prema podacima iz Prijave učesnici koncentracije i tržišni konkurenti na mjerodavnom tržištu BiH, u 2017. godini, imaju:

Tablica 2. Procjena tržišnih udjela sudionika koncentracije i njihovih povezanih društava na mjerodavnom tržištu

R.br	Naziv gospodarskog subjekta	Tržišni udio (%)
1.	LG	(..)
2.	LHT	(..)
3.	Panasonic Avionics	(..)
4.	Thales Group	(..)
5.	Zodiac Inflight Innovation	(..)
6.	Ostali	(..)
	Ukupno	100,00
	Ukupno (1+2)*	(..)

Izvor: Podaci iz Prijave i slobodna procjena Podnositelja Prijave zbog nepostojanja konkretnih podataka u istraživačkim agencijama

* procijenjeni tržišni udjeli sudionika koncentracije iznose (..)%, odnosno nemaju udjele na mjerodavnom tržištu.

Podnositelj prijave navodi da se djelatnosti LG i LHT ne preklapaju, a eventualna preklapanja LHT i zajedničkog ulaganja su izuzetno ograničena. Neki od proizvoda koje će zajedničko ulaganje u budućnosti prodavati trenutno se razvijaju (uglavnom u LHT), ali do sada skoro uopće nije bilo prodaje.

LHT predloženu koncentraciju sa jakim partnerom kao što je LG vidi kao mogućnost širenja vlastitih djelatnosti proizvodnje i pružanja usluga u području komercijalne avijacije te kao ulaganje u inovativne tehnologije za letjelice zahvaljujući praktičnom znanju i sposobnostima razvoja i proizvodnje obje strane.

Što se tiče LG, razlog za predloženi pravni posao zasniva se na njegovim interesima da uđe na avijacijsko tržište pod okriljem dozvola koje je LHT već pribavio od organa nadležnih za zrakoplovstvo, osobito u području IFE, te da uvede nove tehnologije prikazivanja u kabinama letjelica i razvije nove djelatnosti.

Iz podataka navedenih u Tablici br. 2 vidljivo je da gospodarski subjekti LG i LHT nisu prisutni na mjerodavnom tržištu, te je njihov zajednički tržišni udio na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini ispod 40%.

6. Ocjena koncentracije

Konkurencijsko vijeće analizom podataka (Tablice 1.-2.) je ocijenilo da provedbom predmetne koncentracije neće doći do povećanja tržišnog udjela sudionika predmetne koncentracije na mjerodavnom tržištu projektiranja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sustave upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sustave za zabavu putnika tijekom leta i sustave vezane za prikazivanje na displejima/ekranima odnosno neće doći do stvaranja niti jačanja njihovog vladajućeg položaja, pogotovo uzimajući u obzir da gospodarski subjekti LG i LHT nemaju tržišnog učešća na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini.

Također, predložena koncentracija ne ugrožava konkurenciju na tržištu, s obzirom da se djelatnosti LG i LHT ne preklapaju, te da će zajedničko ulaganje imati jaku konkurenciju u vidu većeg broja aktera koji su već dokazani na tržištima, te da će omogućiti sasvim novo iskustvo letenja za putnike.

Slijedom iznesenoga, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da predmetna koncentracija ne sprječava, ograničava niti narušava tržišnu konkurenciju na mjerodavnom tržištu projektiranja, održavanja i prodaje proizvoda i usluga vezanih za sustave upravljanja u letjelicama i kabinama, kao i za sustave za zabavu putnika tijekom leta i sustave vezane za prikazivanje na displejima/ekranima u Bosni i Hercegovini, te je donijelo odluku kao u izreci ovog Rješenja, u smislu članka 18. stavak (2) točka a) Zakona.

7. Administrativna pristojba

Na ovo Rješenje Podnosilac prijave, sukladno članku 2. stavak (1) tarifni broj 107. točka d) pod 1) Odluke o visini administrativnih pristojbi u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06, 18/11 i 75/18) dužni je platiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 5.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

8. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednica
Adisa Begić